

NS-wandeling Elsterberg

Rhenen - Veenendaal West 17,5 km

Inleiding

Wandelnet heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. NS-wandelingen volgen een deel van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW), Streekpad of wandelnetwerk. Deze route volgt het Trekvogelpad (414 km, Bergen aan Zee - Enschede) en het Utrechtspad (een 163 km lange rondtocht door de provincie Utrecht).

NS-Elsterberg loopt in **17,5 km** van station Rhenen naar station Veenendaal-West. Vanaf Rhenen loop je door bossen en langs akkers op de flanken van de Grebbeberg naar de beboste stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug. De Elsterberg geeft prachtig uitzicht op de Gelderse Vallei. Vervolgens loop je langs het Egelmeer, een drassig gebied met veen en heide. Honden zijn aangeliind toegestaan, maar verboden in het begrazingsgebied; een alternatief is aangegeven. Veel wandelplezier!

Heen- en terugreis

Vanaf Utrecht Centraal rijdt er 2x per uur een trein naar Rhenen (begin van de route). Vanaf station Veenendaal-West (eind van de route) vertrekken er twee treinen per uur naar station Utrecht Centraal en naar Rhenen. Actuele vertrektijden staan op:

www.ns.nl/reisplanner

OV bij inkorten route

- Na 10,5 km bij Veenendaalsestraatweg: loop 500 m richting Elst en neem bij bushalte Franseweg lijn 50 naar station Veenendaal Centrum, Veenendaal-De Klomp of Driebergen-Zeist (dagelijks 2x per uur).
- Of na 11,5 km: vanaf bushalte Veenendaalsestraatweg in Elst (circa 1 km van route) met buslijn 50 naar Rhenen, Driebergen-Zeist en Utrecht (2x per uur). Actuele tijden: www.ns.nl/reisplanner (ook bus).

Horeca

Let op: de openingstijden veranderen regelmatig.

Check deze daarom vooraf op de betreffende site.

Onderweg is er weinig horeca, neem dus voldoende eten en drinken mee.

- Tankstation (Grebbebeweg 5) met shop (zithoek en toilet), dagelijks geopend.
- In het centrum van Rhenen: Lunchroom Misty, dagelijks geopend vanaf 12 uur, ma gesloten; <https://lunchroom-misty.nl>
- Aan het eind, aan andere zijde van station Veenendaal-West, is een winkelcentrum met wat horeca, waaronder Snackbar La Promenade, open di 12-19.30, wo t/m za 11-20.30, zo 15.30-19.30 uur, ma gesloten; www.snackbar-lapromenade.nl

Markering van de route

Voor elk tekstblok staat aangegeven welke markering je op dat moment volgt. Markeringen staan op hekken, verkeersborden, paaltjes en soms op bomen. Waar routebeschrijving en markering verschillen, volg je de markering. Tussentijdse veranderingen in het veld worden zo ondervangen. De markering wordt onderhouden door vrijwilligers van het Nivon.

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door ruim 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? www.wandelnet.nl

Meldpunt Routes

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons:

www.meldpuntroutes.nl

Routebeschrijving

Tip: je kunt de route ook met je smartphone volgen. Download de app van Wandelnet in Google Play of de App Store. Zoek op routenaam en download thuis (wifi) de route. Zorg dat je telefoon is opgeladen en dat je locatiegegevens aanstaan.

Ga vanaf station Rhenen langs het voormalig loket rechtdoor onder een stenen boogviaduct door. Na viaduct rechtdoor over de parkeerplaats. Aan einde parkeerplaats rechtdoor en bij de verkeerslichten oversteken. Links en meteen weer rechts, Zwarteweg. (Let op: NS-wandeling Blauwe Kamer Rhenen start ook bij het station, maar gaat rechtdoor de brug over.) De weg daalt. Einde weg rechtsaf, Cuneralaan, onder de Rijnbrug door. Je bent nu op het wit-rood gemarkeerde Trekvogelpad.

Waar de Cuneralaan naar rechts buigt, ga je rechtdoor, over een fietspad door de weilanden. Na circa 300 m rechtsaf, fietspad. Aan het eind linksaf, Schoutenboomgaardweg. Einde linksaf, voetpad over een dijk, met voetgangerssluis. Op de kruising rechtsaf, Rijnstraat.

Ga op de derde straat linksaf, Markt. Vóór de Cunerakerk rechtsaf, een stijgende straat in.

1. Rhenen

De Cunerakerk is genoemd naar Cunera van Rhenen, een maagd en martelares die bekendstaat als de beschermheilige van Rhenen. De kerk is een van Nederlands mooiste laatgotische hallenkerken. In 1940 bij de slag om de Grebbeberg werd Rhenen grotendeels verwoest, maar al tijdens de oorlog werd de kerk grotendeels weer opgebouwd.

Loop onder een poort door en ga rechtdoor een trap op. Een drukke weg oversteken en rechtdoor de trap op, stijgend straatje. Aan het eind linksaf en na 15 m rechtsaf, via een trap omhoog. Rechtdoor via een voetgangerssluis. Aan einde pad linksaf. Bij de basisschool (in 2021 sloop en herbouw) rechtsaf, een stijgend asfaltpad. Bovenaan rechtdoor lopen, de woningen aan de linkerhand houden. Aan het eind linksaf, Molenberg. Na huisnr. 29 schuin rechtsaf, voetpad. Aan het eind op een brede weg, Paardenveld, bij zebepad oversteken en via een fietssluis rechtdoor een pad op.

Na 10 m rechtsaf, asfaltpad Koerheuvelweg. Direct linksaf, een bospad in. Bij een lantaarnpaal linksaf. Na circa 300 m buigt het pad naar rechts. Op splitsing links aanhouden en linksaf een slingerend dalend pad volgen. Aan het eind vóór een akker rechtsaf. Na circa 50 m linksaf, pad door een akker volgen. Na de akker op splitsing links aanhouden. Op de volgende splitsing rechts aanhouden. Op kruising rechtsaf; bospad wordt later een beukenlaan (let op: mountainbikers steken met hoge snelheid het pad over). Ga voorbij scoutinghuis en afsluitboom linksaf en daarna rechtdoor, asfaltweg op, later asfaltfietspad. Neem daarna het vierde pad rechtsaf.

2. Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

De Utrechtse Heuvelrug, een hoge zandrug in het vlakke landschap, strekt zich uit van Hilversum tot aan Rhenen. In 2003 heeft de Utrechtse Heuvelrug met uitgestrekte bossen, heideterreinen, stuifzanden en lieflijke vennetjes officieel de status van Nationaal Park gekregen.

De eigenaars van het park, Staatsbosbeheer, Het Utrechts Landschap, Natuurmonumenten en een aantal particuliere eigenaren, streven samen naar bescherming en verbetering van natuur en recreatie in dit gebied.

Op een kruising rechtdoor. Een asfaltweg oversteken, rechtdoor en kort daarna een mtpad kruisen (let op de mountainbikers!). Na 20 m een halfverhard pad schuin rechts oversteken en tussen houten hekwerk door. Vóór het meertje links aanhouden richting trap. Neem de trap omhoog, bovenaan linksaf en na 15 m rechtsaf. Aan einde pad (met links een slagboom) rechtsaf, een brede boslaan in.

Na 800 m passeer je een gebouwtje van de Nederlandse Politiehonden Vereniging. Loop rechtdoor en ga aan het eind (dat is na circa 600 m) linksaf. Neem het eerste pad rechtsaf. Na circa 300 m een kruising oversteken en direct linksaf. Volg dit pad (circa 800 m) met steeds een afrastering aan uw rechterhand. Aan het eind van de afrastering linksaf, een brede bosweg in. Een grafheuvel passeren en op de kruising rechtsaf.

3. Grafheuvels

In de gemeente Rhenen ligt een groot aantal grafheuvels: niet alleen tussen Rhenen en Amerongen, maar vooral ook in de naaste omgeving van Elst. Ze dateren uit de Bronstijd (2100-800 jaar v. Chr.).

Ga op de volgende kruising linksaf. De asfaltweg (Defensieweg) oversteken, door het klaphek en rechtdoor. *De passage door het begrazingsgebied is verboden voor honden. Een omleiding is met onderbroken lijn ingetekend op het kaartje.*

Beschrijving voor wandelaars met hond:

Ga niet rechtdoor, maar rechtsaf, Defensieweg. Ga op het laatste pad vóór de asfaltweg linksaf. Na ca. 1 km komt de hoofdroute er van links weer bij (bij klaphek links). Ga hier rechtdoor en vervolg de hoofdroute bij * (onder informatieblokje Plantage Willem III).

Ga na een volgend klaphek linksaf en na ca. 100 m rechtsaf. Op driesprong, bij een berk, de bocht naar links volgen richting het bankje bij een poeltje. Bij het bankje rechts aanhouden en het pad het beekdal in vervolgen. Op viersprong (voor een bomerrij) rechtsaf. Op de volgende kruising met bankje rechtdoor.

4. Plantage Willem III

Links (ten oosten van Elst) ligt Plantage Willem III, een voormalige tabaksplantage. Vanaf de 17e eeuw was de tabaksteelt voor de inwoners van Amerongen een belangrijke bron van inkomsten. De tabaksteelt was

hier mogelijk dankzij een gunstige zuidelijke ligging in combinatie met een zandige bodem. Begin 20e eeuw nam de concurrentie van de in warmere streken geteelde tabak sterk toe en dat ging ten koste van de Amerongse tabaksteelt. In de oorlogsjaren volgde nog een korte opleving, maar daarna kwam er definitief een eind aan de cultuur. Alleen het tabaksmuseum en de droogschuren, nu in handen van Het Utrechts Landschap, herinneren aan de vroegere tabaksbouw. In een van de schuren is informatiecentrum de Amerongse Bergschuur gevestigd.

 Aan einde pad door een klaphek en linksaf. * *(Hier komt de variant met hond op de route.)* Na een akker rechtsaf. Je komt op een zand/graspad met aan weerszijden een dubbele bomenrij. Passeer een metalen hek en steek de asfaltweg (met aan beide zijden een fietspad) over. Ga door een houtwal en dan rechtsaf. *(Route inkorten en afbreken? Ga hier linksaf. Halte Franseweg met buslijn 50 ligt 500 m verder. Of: ga op de asfaltweg (M416) linksaf en volg deze naar Elst. Aan het eind bij de rotonde linksaf naar bushalte.)* Neem het tweede pad links. Aan het eind rechtsaf. Neem vervolgens het tweede pad links.

 Bij de bosrand (voorbij een bocht naar rechts) rechtsaf, een brede zandweg in. Ga rechtdoor, een ruiterspad kruisen en het pad rechtdoor volgen langs een ruiterspad. Na circa 500 m linksaf, een brede zandweg (Middenlaan). Op de kruising rechtdoor en 100 m verder rechtsaf. Je verlaat het Trekvogelpad en volgt een kleine 200 m de wit- rode markeringen met NS-logo. Aan het eind van het pad kom je op het geel-rood gemarkeerde Utrechtspad.

5. Elsterberg

De Elsterberg behoort met 62,5 meter hoogte samen met de Amerongse berg (69 m) en de Galgenberg (50 m) tot de hoogste toppen van de Utrechtse Heuvelrug. De bergen zijn ontstaan in de ijstijd, toen een grote gletsjer laagjes zand zuidwaarts voor zich uit omhoog schoof.

Toen het warmer werd, smolt de gletsjer zodat het water zijn weg zocht naar de randen van de stuwwal. Het water sleet diepe dalen in de ondergrond uit en zo ontstonden de smeltwaterdalen.

De Elsterberg en de Amerongse Berg zijn voor Nederlandse begrippen vrij hoog, doordat de stuwwal door een volgende gletsjer opnieuw werd opgestuwd.

 Hier, vóór een heideveld, rechtsaf. Na 150 m (aan einde heideveld) linksaf. Ga op de eerste kruising (na het heideveld) linksaf en aan het eind rechtsaf. Rechtdoor lopen en een asfalt-fietspad (Veenseweg) kruisen. Aan het eind bij het Egelmeer linksaf, een verhard fietspad (rechts staat een informatie-paneel en een peilschaal). Neem het eerste pad rechtsaf. Op de kruising rechtdoor, een breed pad langs bordje 'Boswachterij Amerongse Berg'.

6. Amerongse Bos

Het Amerongse Bos is een van de oudste bossen op de Heuvelrug. Sommige grove dennen staan er al sinds 1770. Het bos dankt zijn hoge leeftijd aan de kasteelheren van kasteel Amerongen, die het bos lieten aanleggen om er te kunnen jagen.

De imposante oude en grote bomen met weelderige ondergroei doen denken aan een oerbos. Het heuvelachtige terrein zorgt voor vergezichten, aan de noordkant over de Gelderse Vallei en in zuidelijke richting tot ver in de Betuwe.

 Op een schuine kruising rechtdoor. Op een volgende kruising, vóór het vennetje, rechtsaf. Neem het tweede pad linksaf. Op een schuine kruising (heideveld links) rechtsaf. Neem vervolgens het eerste pad links. Het bospad gaat over in een brede zandbaan. Ga aan het einde linksaf en direct rechtsaf een bospad op (wordt bosweg). Volg dit kaarsrechte pad, negeer alle zijpaden. Na circa 600 m, bij een informatiebord en blauw bordje "eigen weg", schuin rechtsaf, een bospad in.

 Volg dit door varens omzoomde bospad. Aan je rechterhand ligt open veld met parallel aan je looprichting de Slaperdijk. Je komt met een kort fel klimmetje uit op een verharde weg (Dwarsweg). Ga hier rechtsaf. Let op: deze weg kan druk zijn; in de berm is voldoende ruimte. Loop door tot de voorrangsweg. Hier verlaat je het Utrechtspad, dit gaat linksaf naar de spoorwegovergang. Steek de weg recht over.

7. Slaperdijk

Eeuwenlang was de Gelderse Vallei het toneel van overstromingen. Doordat de waterstand in de Rijn veel hoger was dan die van het IJsselmeer, bezweek de dijk bij Rhenen regelmatig. Het water kon ongehinderd de vallei instromen, zelfs tot in de stad Amersfoort.

Daarom werd in 1652 een slaperdijk aangelegd tussen de Amerongse Berg en de Emminkhuizerberg, dwars door de Gelderse Vallei. De Slaperdijk werd zo genoemd, omdat ze haar rustende bestaan alleen verloor als de Grebbedijk zou doorbreken.

In de 18e eeuw werd tussen Rhenen en Amersfoort een verdedigingsstelsel, de Grebbelinie aangelegd. Dankzij de Slaperdijk kon de lager gelegen Gelderse Vallei ten oosten van de linie eenvoudig onder water worden gezet om de vijand tegen te houden.

Ga het fietspad op, richting het bord Veenendaal en Fietsstad 2020. Je komt uit in een woonwijk op de Achterberglaan. Ga rechtdoor. Achterberglaan wordt Marsmanlaan. Aan het einde linksaf, Nijhofflaan. Negeer het fietspad naar links en neem de eerste straat linksaf, Dichterslaan. Ga op een voorrangskruising met fietspad linksaf naar NS-station Veenendaal-West.

Deel je ervaringen

en schrijf een review:

www.wandelnet.nl/wandelroute/115/Elsterberg/review

Alle gegevens in deze beschrijving en op de routekaart gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze NS-wandeling werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet en NS aanvaarden echter geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet

Rev: 23/08/23